

سامان گهرمیانی:

ژنان سل ده‌کهنه‌وه له‌هاتنه پيشه‌وه دا بو کارى سياسى

■ نه‌وژين، نيگار عومه‌ر

سامان گهرمیانی، ئەندامى سهرکردایه‌تى يه‌کێتى نيشتمانى کوردستان و به‌پرسي مه‌لّبه‌ندى ۱۱ى گهرمیانی ئەو حزیه، ره‌خه‌ى له‌حزبه‌کەى ده‌گرت له‌ روى رۆلپێدان به‌ ژنان و هه‌تانه پيشه‌وه‌يان له‌کارى سياسى و رێکخستن دا، هه‌روه‌ک خۆشيان به‌ که‌مه‌رخه‌م ده‌زانێت له‌و روه‌وه، له‌گه‌ل ئەوه‌شدا گه‌شپينه به‌ زيا‌دبونی چالاکیی و به‌شداری ژنانى سنورى گهرمیان.

له‌ دیداریکى (نه‌وژين) دا، سامان گهرمیانى له‌باره‌ى مێژوى نزیک و نيشتاى به‌شداری ژنان له‌کارى سياسى و حزبايه‌تى دا قسه‌ى کرد، پيشیوايه‌ که‌ لایه‌نه‌ کۆمه‌لایه‌تیه‌که‌ رۆلى هه‌بوه له‌ نه‌هاتنه پيشه‌وه‌ى ژنان دا. وتى: ژنان له‌پيشتردا چۆن شان به‌ شانى پیاوان له‌شاخدا کاریان کردوه، نانیا‌ن بۆ پيشمه‌رگه‌ ئاماده‌ک‌رده، له‌هه‌مان کاتدا پيشمه‌رگه‌ى شاخیش بونه، توانیویانه هه‌میشه پيشه‌نگى هه‌مو کاره‌کان بن که‌ ویستویانه ئەنجامى بدن.

باسى له‌وه‌شکرد ئەم به‌شدارییه له‌پاش رایه‌پین وه‌ک پێویست نه‌بوه و ده‌لێت: «که‌مه‌رخه‌م بوین له‌هه‌تانه پيشه‌وه‌ى ژنان دا».

به‌پرپرسی مه‌لّبه‌ندى گهرمیانى يه‌کێتى که‌ چه‌ند سالێکه ئەو پۆسته‌ى وه‌رگرتوه، باس له‌ يه‌که‌م کۆبونه‌وه‌ى خۆى ده‌کات له‌ مه‌لّبه‌نده‌که‌دا که‌ چۆن هه‌یچ کادیريکى ژن ئاماده نه‌بوه «له‌یه‌که‌م کۆبونه‌وه‌ى ده‌ست به‌کاربونه‌مدا هه‌یچ ژنێک به‌شدار نه‌بو، ئەمه‌ش خۆى جێگه‌ى پرسياره.»

پيشیویاوه ئەمه‌ بۆ که‌مه‌رخه‌مى

به‌پرپرسان ده‌گه‌رێته‌وه. وتى: به‌هۆى که‌مه‌رخه‌مى کاربه‌ده‌ستانى گهرمیانه‌وه، ژنان که‌مه‌تر به‌شداری له‌م پرسه‌ گرنگه‌دا ده‌که‌ن. له‌گه‌رمیاندا وه‌ک ته‌واوى کوردستان، کارى سياسى به‌ کارێکى «پیاوانه» هه‌ژمار کراوه، هه‌ریۆه به‌شداریکردنى ژنان له‌م بواره‌دا تا ئەو راده‌یه رۆشتوه که به «عه‌ییه» هه‌ژمار بک‌رێت. ئەندامه‌کەى سهرکردایه‌تى يه‌کێتى نيشتمانى، وایده‌بی‌نێت ئەم بواره له‌لایه‌ن پیاوانه‌وه قورخکراوه، له‌گه‌ل

ئوه‌شدا دابونه‌ریته‌کان بون به‌ رێگر. وتى: گهرمیان تاوه‌کو ئیستا کۆمه‌لێک دابونه‌ریتى کومه‌لایه‌تى تێیدا زاله، پیاوان کارى سياسى به‌ ته‌نها به‌ مافى خۆیان ده‌زانن، ئەمه‌ش وایکردوه ژنان سلّ بکه‌نه‌وه له‌هاتنه پيشه‌وه و ترس له‌ قسه و قسه‌لۆکى نێو کۆمه‌لگه‌ . ده‌شلێت: کاربه‌ده‌ستانى گهرمیانیش نه‌یان‌توانیوه يه‌کسانیه‌ک دروست بکه‌ن، به‌لام ئەم کاره هه‌ر به‌ته‌نیا به‌ پیاوان ناک‌رێت، پێویسته ژنانیش رۆلى تێدا بگێنن.

به‌لام ئایا چى کراوه بۆ گۆرپینى ئەم ره‌وشه‌؟ ئایا خودى خۆى له‌و کاته‌وه‌ى بوه به‌ به‌پرپرسی مه‌لّبه‌ندى گهرمیانى يه‌کێتى نيشتمانى، چى گۆرپانکاریه‌کى له‌م تێپرواینن و کارکردنه‌دا هه‌تانه‌وه دی؟ سامان گهرمیانى، له‌ وه‌لامدا ده‌لێت: من له‌سه‌ره‌تای ده‌سته‌به‌کاربونمدا، کارم بۆ هه‌تانه‌پيشه‌وه‌ى ژنان کردوه، له‌داهاتودا پيمخۆشه نیوه‌ى ئەندامانى مه‌لّبه‌نده‌که ژن بی‌ت. پيشیویاوه ئەم کاره ئاسان نیه و

“پێویسته ژنان خۆیان هه‌ول بۆ هاتنه پيشه‌وه بدن

پێویستى به‌ هاوده‌نگى که‌سانى دیکه‌یه و به‌تایبه‌تى پالېشتى ژنان «ئهم کاره به‌ ته‌نیا به‌ من ناک‌رێت، به‌لکو پێویسته ژنان خۆیان هه‌ول بۆ هاتنه پيشه‌وه بدن، ده‌بی‌ت بزائن هه‌یج جیاوازییه‌کیان نییه له‌گه‌ل ره‌گه‌زى به‌رامبه‌ردا».

ئهو خۆشیش به‌ لایه‌نگرێکى مافه‌کانى ژنان ده‌زانیت و ده‌لێت: «نه‌ک هه‌ر ته‌نیا کار بۆ ژنى نێو حزبه‌کەى خۆم، به‌لکو به‌ی‌ن جیاوازیی کار بۆ هه‌مو ژنان ده‌که‌م».

له‌گه‌ل ئەوه‌شدا که‌ به‌شداریى ژنان که‌م و سنورداره له‌کایه‌ى سياسى دا له‌گهرمیان، به‌لام (سامان گهرمیانى) دلخۆشه به‌وه‌ى هه‌ست به‌ گۆرپانکاریه‌ک ده‌کات له‌و روه‌وه.

وتى: ئیستا ژنانێک سه‌ردانى مه‌لّبه‌نده‌که‌مان ده‌که‌ن و ده‌یان‌ه‌وێت به‌شدار بن، ئەمه‌ جگه له‌وه‌ى ده‌بینم ژنان زۆر به‌ زیره‌کانه و چالاکانه‌وه به‌شداریی زۆربه‌ى کار و چالاکیه‌کانى سنوره‌که ده‌که‌ن و رۆل ده‌گێنن.

به‌ گه‌شپینییه‌وه وتى: «ئهمه‌ مایه‌ى دلخۆشیه‌ که‌ ده‌بینم کچانى شار و ناحیه‌یه‌کانى گهرمیان ده‌توانن به‌ربه‌سته‌کانى کۆمه‌لگه‌ بشکێن و بی‌ته پيشه‌وه».

ئهو ژنانهى روخسارى سياسه‌تيان گۆرى

■ نه‌وژين

له‌مێژوى هاوچه‌رخى سياسى دا له‌سه‌ر ئاستى جيهان، ژماره‌یه‌ک ژن له‌ رێگه‌ى وه‌رگرتنى پۆستى به‌رزى ده‌سه‌لاتى جێبه‌جێک‌ردنه‌وه، توانیویانه ئەو روخسارانه «نێزان‌یه‌ی» ده‌سه‌لات و فه‌رمانه‌به‌واییکردن بگ‌ه‌ن.

له‌م راپۆرت‌ه‌دا ئاماژه به‌ (۷) له‌و ژنانه ده‌که‌ین که‌ توانیویانه بی‌نه روکارێکى جیاوازی کارى سياسى له‌ ناوچه جیاوازه‌کانى جيهان دا.

۱. سه‌رۆک وه‌زیرانى دانیمارک (هیلی شمیدیت)

ژنه‌ سياسه‌توانى دانیمارکى، له‌ سالێ ۱۹۶۶ له‌دایک‌بوه، توانى له‌ ماوه‌ى سالانى ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۵ بې‌یته سه‌رۆک وه‌زیران.

له‌ماوه‌ى سالانى ۱۹۹۹ — ۲۰۰۴ نوێنهرى دانیمارک بوه له‌ پارله‌مانى يه‌کێتى ئەوروپا، له‌ سالێ ۲۰۰۵ به‌ سه‌رۆکى پارتى سۆسیال دیموک‌راته‌کانى دانیمارک هه‌لبژێردرا.

(شمیدیت) به‌کالۆریۆسى له‌ زانستى سياسى و ماستهرى له‌ لی‌کۆلینه‌وه‌ى ئەوروپى دا هه‌یه.

۲. سه‌رۆکى به‌رازیل (دیلما رۆسیف) يه‌که‌م ژنى به‌رازیلییه که‌ ئەم پۆسته وه‌رگرت. پيشتر له‌ سالێ ۲۰۰۵ به‌ وه‌زیرى کاروبارى سه‌رۆکایه‌تى له‌لایه‌ن سه‌رۆکى ئە‌وکات (لۆلا دا سیلفا)وه ده‌ستنيشان ک‌را، له‌ هه‌لبژاردنى سالێ

۲۰۱۰ دا به‌ ده‌سته‌تێپنانى ۵۸٪ى کۆى ده‌نگه‌کان بو به‌ سه‌رۆک.

۳. سه‌رۆکى لی‌بېریا (ئیلین جۆنسۆن سیرالیف)

سالێ ۲۰۱۱ به‌هاویه‌شى له‌گه‌ل دو ژنى ت‌رى چالاک، خه‌لاتى تۆبلیان بۆ ئاشتى به‌ده‌سته‌تێنا، له‌به‌رامبه‌ر تێکۆشانى ئاشتیانیان بۆ پاراستنى ژنان و به‌شدارییک‌ردن له‌ به‌ده‌سته‌تێپنانى مافه‌کانیان و به‌رقه‌رارکردنى ئاشتى دا. ئەو بو به‌ يه‌که‌م ژن له‌ مێژوى ئەفریقا‌دا که‌له‌رێگه‌ى هه‌لبژاردنێکى ئازاده‌وه به‌ سه‌رۆک هه‌لبژێرت، پاش ئەوه‌ى پيشتر وه‌کو وه‌زیرى دارایی له‌ حکومه‌ت دا پۆستى هه‌بوه.

۴. سه‌رۆکى لی‌توانیا (دالیا گریباوسکايتی)

به‌ يه‌که‌م ژنه سه‌رۆک داده‌نرێت که‌له مێژوى ولاته‌که‌یدا دو جار له‌سه‌ر يه‌ک هه‌لده‌بژێرت و به‌هۆى لی‌هاته‌ویییه‌وه به‌ «ژنه‌ پۆلایینه‌که» ناوبراوه.

پیش ئەوه‌ى بې‌ی‌ت به‌ سه‌رۆک، بۆ ماوه‌یه‌ک وه‌کو رێپێدراوى يه‌کێتى ئەورپا بۆ پلاندانانى دارایی و بودجه له‌ سالانى ۲۰۰۴ — ۲۰۰۹ کاریک‌ردوه.

۵. ئەرنا سولپۆرگ

سه‌رۆک وه‌زیرانى نه‌رویژ، که‌ له‌ سالێ ۲۰۰۴ دا پۆستى سه‌رۆکى پارتى پارێزگارانى وه‌رگرت.

له‌سالێ ۱۹۸۹ وه‌کو پارله‌مانتار له‌ نه‌رویژ هه‌لبژێردراوه، پاشان چه‌ند پۆستێکى حکومى وه‌رگرتوه، له‌وانه وه‌زیرى فه‌رمانه‌به‌واى خۆجێیى و

به‌ره‌پێدانى هه‌رێمى.

۶. ئەنگیلا مێرکل

له‌گه‌ل که‌وتنى دیوارى به‌رلینه‌وه له‌سالێ ۱۹۸۹، مێرکل تێکه‌ل به‌کارى سياسى بوه، به‌ په‌یژه‌ى پۆسته‌کاندا سه‌رکه‌وتوه هه‌تا بوه به‌ سه‌رۆکى پارتى دیموک‌راتى مه‌سیحى، پاشان وه‌کو يه‌که‌م ژن له‌ مێژوى ئەو ولاته‌دا، له‌سالێ ۲۰۰۵ به‌ راویژکارى ئەلمانیا هه‌لبژێردرا و تانیشتاش به‌رده‌وامه.

مێرکل زیاتر له‌هه‌ر ژنێک له‌ بواری سیاسه‌ت دا، جێگه‌ى سه‌رنج و گرنگیپێدانه، ئەویش به‌هۆى ئەو رۆله‌ى له‌ گۆره‌پانى سياسى ناوخۆیى و ده‌روه‌شدا ده‌یگێرت.

۷. تیریزا مه‌ی

له‌سالێ ۲۰۱۶وه پۆستى سه‌رۆک وه‌زیرانى وه‌رگرتوه و تانیشتاش به‌رده‌وامه به‌شێوه‌ى کاربه‌رێکه‌ر پاش ئەوه‌ى له‌م ماوه‌یه‌ى راب‌ردودا

ده‌سته‌ل‌کارک‌یشانه‌وه‌ى به‌هۆى پرسى کشانه‌وه‌ى بریتانیا له‌ يه‌کێتى ئەوروپا خسته‌رو.

(مه‌ی) دوهم ژنه له‌مێژوى نوێى بریتانیا‌دا ئەو پۆسته وه‌رده‌گرت، ئەویش دواى (تاتچه‌ر)، پيشتریش چه‌ندین پۆستى سياسى حکومى و حزبى وه‌رگرتوه، دیارت‌رینیان وه‌زیرى ناوخۆى ئەو ولاته‌ بو له‌ سالانى ۲۰۱۰ — ۲۰۱۶.